

ناطقى؛ على ۱۳۴۵ - ...

کیفر حدود در شریعت و طریقت / تألیف علی ناطقی - قم : بنیاد تحقیقات

علوم اسلامی، ۱۳۸۶

۶۸ صفحه ۱۲۹۰۰ ریال ISBN 978-964-04-1144-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتاب نامه به صورت زیر نویس:

حدود (فقه)

۲۹۷/۳۷۵

BP ۱۹۵/۶/۱۳۸۶

۱۱۴۵۱۹۶

کتابخانه ی ملی ایران

نام کتاب: کیفر حدود در شریعت و طریقت

تألیف: علی ناطقی

موضوع: فقه (حدود)

حروفچینی: مجید بابکی؛ علی احمدی

ناشر: مؤلف

صفحه آرائی: شهین ناطقی

طرح روی جلد: سید رضا موسوی

ویرایش: مؤلف

لینوگرافی و چاپ: عمران

صحافی: بیروت

نوبت چاپ: یکم ۱۳۸۹

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

شابک ۱۱۴۴-۵-۹۶۴-۰۴ / ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۱۱۴۴-۵ ISBN 978-964-04-1144-5

بنیاد تحقیقات علوم اسلامی: ایران، قم - صندوق پستی ۳۷۱۸۵/۴۷۳

پست الکترونیک E.male: issi1991 @ yahoo.com

حق چاپ محفوظ

فهرست

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲۸۲

۲۸۳

۲۸۴

۲۸۵

۲۸۶

۲۸۷

۲۸۸

۲۸۹

۲۹۰

۲۹۱

۲۹۲

۲۹۳

۲۹۴

۲۹۵

۲۹۶

۲۹۷

۲۹۸

۲۹۹

۳۰۰

۳۰۱

۳۰۲

۳۰۳

۳۰۴

۳۰۵

۳۰۶

۳۰۷

۳۰۸

۳۰۹

۳۱۰

۳۱۱

۳۱۲

۳۱۳

۳۱۴

۳۱۵

۳۱۶

۳۱۷

۳۱۸

۳۱۹

۳۲۰

۳۲۱

۳۲۲

۳۲۳

۳۲۴

۳۲۵

۳۲۶

۳۲۷

۳۲۸

۳۲۹

۳۳۰

۳۳۱

۳۳۲

۳۳۳

۳۳۴

۳۳۵

۳۳۶

۳۳۷

۳۳۸

۳۳۹

۳۴۰

۳۴۱

۳۴۲

۳۴۳

۳۴۴

۳۴۵

۳۴۶

۳۴۷

۳۴۸

۳۴۹

۳۵۰

۳۵۱

۳۵۲

۳۵۳

۳۵۴

۳۵۵

۳۵۶

۳۵۷

۳۵۸

۳۵۹

۳۶۰

۳۶۱

۳۶۲

۳۶۳

۳۶۴

۳۶۵

۳۶۶

۳۶۷

۳۶۸

۳۶۹

۳۷۰

۳۷۱

۳۷۲

۳۷۳

۳۷۴

۳۷۵

۳۷۶

۳۷۷

۳۷۸

۳۷۹

۳۸۰

۳۸۱

۳۸۲

۳۸۳

۳۸۴

۳۸۵

۳۸۶

۳۸۷

۳۸۸

۳۸۹

۳۹۰

۳۹۱

۳۹۲

۳۹۳

۳۹۴

۳۹۵

۳۹۶

۳۹۷

۳۹۸

۳۹۹

۴۰۰

۴۰۱

۴۰۲

۴۰۳

۴۰۴

۴۰۵

۴۰۶

۴۰۷

۴۰۸

۴۰۹

۴۱۰

۴۱۱

۴۱۲

۴۱۳

۴۱۴

۴۱۵

۴۱۶

۴۱۷

۴۱۸

۴۱۹

۴۲۰

۴۲۱

۴۲۲

۴۲۳

۴۲۴

۴۲۵

۴۲۶

۴۲۷

۴۲۸

۴۲۹

۴۳۰

۴۳۱

۴۳۲

۴۳۳

۴۳۴

۴۳۵

۴۳۶

۴۳۷

۴۳۸

۴۳۹

۴۴۰

۴۴۱

۴۴۲

۴۴۳

۴۴۴

۴۴۵

۴۴۶

۴۴۷

۴۴۸

۴۴۹

۴۵۰

۴۵۱

۴۵۲

۴۵۳

۴۵۴

۴۵۵

۴۵۶

۴۵۷

۴۵۸

۴۵۹

۴۶۰

۴۶۱

۴۶۲

۴۶۳

۴۶۴

۴۶۵

۴۶۶

۴۶۷

۴۶۸

۴۶۹

۴۷۰

۴۷۱

۴۷۲

۴۷۳

۴۷۴

۴۷۵

۴۷۶

۴۷۷

۴۷۸

۴۷۹

۴۸۰

۴۸۱

۴۸۲

۴۸۳

۴۸۴

۴۸۵

۴۸۶

۴۸۷

۴۸۸

۴۸۹

۴۹۰

۴۹۱

۴۹۲

۴۹۳

۴۹۴

۴۹۵

۴۹۶

۴۹۷

۴۹۸

۴۹۹

۵۰۰

۵۰۱

۵۰۲

۵۰۳

۵۰۴

۵۰۵

۵۰۶

۵۰۷

۵۰۸

۵۰۹

۵۱۰

۵۱۱

۵۱۲

۵۱۳

۵۱۴

۵۱

زده و استبدادی به شمار می رود. از هم فروریزد، و به سمت و سوی مدینه‌ی فاضله‌ای که حکیمان و فیلسوفانی چون افلاطون، همواره آرزو مند آن بودند، رهنمون سازد، و صدای فریاد «یا ایها الناس انکم الفقراء الی الله...» را به گوش یکایک انسان ها برساند، و ایشان را چون وجود واحدی با آفریننده‌ی هستی مرتبط سازد، که چه پاره‌ای کج اندیشان و بدخواهان راه آشکار و پراس و امید آخرین شریعت فرو فرستاده شده دارد، فانی‌کونی برنقشه اند، لیکن زمان پیش رو، نه چنان است که خواسته اند، و نه چنان که ساخته اند.

رویکردی که جوامع پیش رفته (Modern societies) به مجازات - که یکی از بنیانی‌ترین حکمت‌های بشری است - دست دارند، با برداشتی که جوامع سنتی (Traditional societies) از مجازات داشته اند، متفاوت است. مجازات در جوامع سنتی، به گونه‌ای است که هدف از آن، تنبیهِ فرد خاطی و بازگرداندن او به مسیر درست است. اما در جوامع مدرن، مجازات به گونه‌ای است که هدف از آن، تنبیهِ فرد خاطی و بازگرداندن او به مسیر درست نیست، بلکه هدف از آن، تنبیهِ فرد خاطی و بازگرداندن او به مسیر درست نیست، بلکه هدف از آن، تنبیهِ فرد خاطی و بازگرداندن او به مسیر درست نیست.

سده‌های اخیر - خصوصاً پس از دوره‌ی رنسانس - آدمیان را بر آن واداشته است، تا از برخی

تأملات، و تفکرات گذشته و سنتی دست شسته، و خود را به یکاوش یابی جهت تجدیدگرایی
 (Modernis) نزدیک سازند؛ تا جایی که این رویکرد سبب گردیده که برخی از دانشمندان،
 اعمال مجازات در جوامع انسانی امروزی را، تاسف بار و مسأله برانگیز بنمایند. از این رو بنام
 (Bentam)، در کتاب اصول اخلاق و قانون گذاری معتقد است که هر مجازاتی سرچشمه پلیدی
 بوده و ذاتاً شر است.

صرف نظر از آن چه گذشت - که در نهایت دو دیدگاه آینده نگر^۱ و گذشته نگر^۲ داشته‌اند و مؤلف
 های ویژه‌ی به خود را دپی دارد، و این موضوع را که چگونه مجازات می‌تواند جبران کننده جرم باشد، دنبال می‌کند -
 بشریعت اسلام مدعی است که مجازات بحرین و جانیان، احرم بازدارنده و ضریب اطمینان
 انسانی کاهش‌بر، و حیایت در جوامع بشری است. از این رو در آموزه‌های حقوق کیفری اسلام،
 نگاه اصلی به مجنی علیه نبوده است، بلکه نگاه اصلی، همواره به فرد جانی و اصلاح دوی بوده است.

1 - An introduction to the principals of morals legislation, 1780, ch³ 13, section 3.

2 - Forward - looking —

3 - Backward - looking

بنا بر این خدنی است که نظام قضایی بر آن شده است که مجازات معین شده بی مجرمین را (حدود)،
 نامحای متفاوت با آن چه پیشین آن را اجزائی کرده اند، به اجرا بگذارد، تا معنی اصلاح
 (Reform)، مارو کردی بون، الگوهای رفتاری را در کون سازد و با تسایل ارباب، ساختار
 بیمارگونه جامعه را بازسازی نموده، و جانی دوباره بخشد تا حراسان بودن ارتکاب بزه، مجرمین و جنایت
 پیشان را به سر عقل آورده، و متوجه گردان زبشت و پلیدشان کند.
 این تئوری ارباب (Determent) - که در میان جامعه شناسان و جرم شناسان خود شیوه ای مستقل و
 شناخته شده جهت کیفر مجرمین و جنایت کاران است - در بسیاری از جوامع غربی، با ادوار و واکنش های
 عمومی روبه روزه است، و آمارهای حکایت از بی تأثیری و یا کم تأثیری این شیوه، در برابر تکرار
 جرم مجرمان و بزه کاران داشته است. با گذشت از این کاوش کوتاه و محدودی - که در سطور پیشین از آن
 یاد کرده ایم - اکنون به سراغ موضوعی می رویم که خدنی است تب و تاب آن، بر روی طبقات
 اجتماع را متوجه خود ساخته است؛ چه با چندی و نفرتی را میان پاره ای از دل سوختگان به
 شریعت و مملکت، و اندیشندان معرفت دینی، دامن زده باشد که به یافت و تبعات درونی و حتی

برون مرزی اش، به سہولت قابل بازسازی و اصلاح نباشد، و بہ لحاظ جامعہ شناختی نیز بپارہ ای
از پارامترهای پذیرفته شدہ ی علمی تجربی، ہم سویی و ہم خوانی نداشته باشد.

در حوزہ ی حقوق کیفری، و در بخش حدود، موضوعات بسیاری مورد پرورش فقہیان و
اندیشمندان اسلامی قرار گرفته است. کہ اکنون طرح آن دارد این مقام وامی نسیم، و ہدف
اساسی این مکتوب را بی می گیریم.

در این نوشتار در پی آنیم کہ نقطہ لحاظ علمی و اکادمیک، و از مظر شریعت، اقامہ ی علمی
حدود را، نقد و بررسی کنیم. و پرورش تخصصی آن را از زوایای دیگر - چون تأثیرات اجتماعی، روانی،
سیاسی، و... -، بر عمدہ ی محققین آن و انسیم تا چہ مقبول افتد و چہ در نظر آید.

و آخر و عوانا ان الحمد للہ رب العالمین

تم شب، ششم دی ماہ ۱۳۸۲ شمس

علی ناطقی